

International Science Group
ISG-KONF.COM

**THEORETICAL FOUNDATIONS
FOR THE IMPLEMENTATION AND
ADAPTATION OF SCIENTIFIC
ACHIEVEMENTS IN PRACTICE**

22
JUNE
23

XXII SCIENTIFIC AND
PRACTICAL
CONFERENCE
HELSINKI, FINLAND

**ISBN 978-1-64871-428-3
DOI 10.46299/ISG.2020.XXII**

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE IMPLEMENTATION AND
ADAPTATION OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS IN PRACTICE

**THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE
IMPLEMENTATION AND ADAPTATION
OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS IN
PRACTICE**

XXII International Scientific and Practical Conference

Helsinki, Finland
22-23 June, 2020

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE IMPLEMENTATION AND
ADAPTATION OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS IN PRACTICE

66.	Соболев В.В., Курляк А.В. ИСПЫТАНИЕ ПАТРОНИРОВАННЫХ ПРЕДОХРАНИТЕЛЬНЫХ ЭМУЛЬСИОННЫХ ВЗРЫВЧАТЫХ ВЕЩЕСТВ IV КЛАССА	259
67.	Соловейова Л.М. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОГО МІСТА	263
68.	Стояненко І.В., Хмара А.Є. ВЕНЧУРНИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ СВІТОВОЇ КРИЗИ	266
69.	Сулим Ю.В., Петришин О.А. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ТРИВАЛОЇ ДІЇ У ТЕРАПІЇ ПАРОДОНТИТІВ	271
70.	Тарасенко Л.О., Іонін Є.Є. ДОСТАТНІСТЬ РОБОЧОГО КАПІТАЛУ ЯК КЛЮЧОВИЙ ПОКАЗНИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТОРІВ ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ МЕРЕЖ	275
71.	Федотова І.В., Бочарова Н.А. НАПРЯМКИ ПІДТРИМКИ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ КРИЗИ	280
72.	Фротер О., Осіпова А. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	287
73.	Цвігун І. ТЕОРІЯ ДЕМОГРАФІЧНОГО ПЕРЕХОДУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	291
74.	Чечельницька Г.В., Антонова В.Ю., Бондик О.П. ІСТОРИКО-АКСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ІЗ МОЛОДДЮ	295

ДОСТАТНІСТЬ РОБОЧОГО КАПІТАЛУ ЯК КЛЮЧОВИЙ ПОКАЗНИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТОРІВ ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ МЕРЕЖ

Тарасенко Лілія Олександрівна,
аспірант Донецького національного
університету імені Василя Стуса

Іонін Євген Євгенович
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту
Донецького національного
університету імені Василя Стуса

Ефективне функціонування – невід’ємна складова діяльності суб’єктів господарювання. Досягнення ефективності залежить від наявності якісної та своєчасної інформації про стан підприємства, яка може бути представлена низкою аналітичних показників, особливо важливим серед яких є коефіцієнт достатності робочого капіталу, оскільки він свідчить про рівень платоспроможності та ефективність структури фінансування ресурсів, а правильна його інтерпретація – основа для прийняття рішень та розробки заходів у напрямку підвищення ефективності.

Питанням ролі робочого капіталу та підходам до управління робочим капіталом присвячені роботи таких вчених: Бланк І.О., Іонін Є.Є., Квасницька Р.С., Морозовський Я.Е., Соляник Л. Г. Разом з тим особливої потреби дослідження набувають питання, пов’язані з достатністю робочого капіталу операторів газорозподільних мереж (операторів ГРМ), які провадять діяльність у галузі, яка характеризується значущістю державного рівня, впливає на стан загальносуспільного добробуту.

Оператори ГРМ відносяться до суспільно-значущих природно-монопольних структур. Організаційно-правова форма цих підприємств, в переважній більшості, акціонерні товариства, функціонування яких спрямовано на досягнення певного рівня ефективності, який одночасно забезпечить стабільний прибуток акціонерам та задовольнить потреби суспільства в отриманні необхідного обсягу газового ресурсу. Серед фундаментальних показників для здійснення аналізу ефективності функціонування операторів ГРМ, що характеризують платоспроможність підприємства та ефективність структури фінансування його ресурсів, є робочий капітал та коефіцієнт достатності робочого капіталу.

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE IMPLEMENTATION AND ADAPTATION OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS IN PRACTICE

Ідея використання показника робочого капіталу для діагностики потенційної платоспроможності дуже очевидна і базується на потенційних грошових потоках. Оборотні активи – це потенційне надходження грошових коштів протягом одного року, а поточні зобов'язання – потенційне вибуття грошових коштів. Нормою бізнесу є наявність позитивного робочого капіталу. Це є підтвердженням потенційної платоспроможності протягом одного року. [1, с. 133].

Обсяг робочого капіталу безпосередньо залежить від рівня кожного з компонентів цього показника: оборотних активів та поточних зобов'язань, кожен з яких складається з таких елементів як запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти, кредиторська заборгованість.

Оператори ГРМ функціонують у суспільно-значущій сфері, що передбачає необхідність їх стабільного, ефективного, безперервного функціонування, у чому, відповідно, значущу роль відіграє фактор наявності оборотних коштів задля реалізації щоденних цілей підприємства. На сучасному етапі розвитку економіки інтенсифікацією характеризуються питання впровадження ключових показників ефективності (КПЕ) – індикаторів, які мають вирішальне значення для розробки та імплементації заходів спрямованих на підвищення ефективності.

В роботі Девіда Парментера [2], суттєвий акцент здійснено на тому, що досягнення того чи іншого показника залежить від роботи кожного із співробітників, а отже має бути зрозумілим для кожного з них. Такі індикатори мають бути розроблені для всіх підрозділів підприємства, а всі члени команди мають усвідомлювати, що їх вклад формує результати всього підприємства.

Робочий капітал є вкрай важливим показником для оцінки ефективності діяльності газорозподільних компаній. Специфіка діяльності компаній, що розглядаються, є передумовою необхідності контролю за цим показником, оскільки його рівень презентує здатність компанії виконувати одну з своїх головних функцій – забезпечення безперебійного газопостачання, яке не можливе без відповідного рівня оборотного капіталу.

Рівень робочого капіталу має забезпечити «фізичну» можливість підприємства підтримувати свою діяльність. «Фізична» необхідність робочого капіталу може бути продемонстрована тим, що оператори ГРМ:

1. Мають володіти достатнім рівнем запасів, які використовуються в аварійно-відновлювальних роботах.

2. Мають забезпечити своєчасну сплату податків та виплату заробітної плати.

3. Мають бути здатними вчасно виконувати договірні зобов'язання у частині розрахунків з постачальниками та підрядниками тощо.

Оскільки робочий капітал як різниця між оборотними активами та поточними зобов'язаннями не може надати можливість всебічного розуміння ситуації, необхідним є оцінка даного показника у порівнянні з іншими – розрахунок відносного показника. Тому оцінку рівня оптимальності робочого капіталу можна здійснити за допомогою розрахунку коефіцієнту достатності,

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE IMPLEMENTATION AND ADAPTATION OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS IN PRACTICE

також відомого як коефіцієнт оборотності робочого капіталу, який є відношенням чистого доходу до обсягу робочого капіталу.

Необхідно відзначити, що, обираючи КПЕ діяльності підприємства, необхідно враховувати їх значущість та відповідність певним критеріям. Так, достатність робочого капіталу як КПЕ має відповідати семи основним характеристикам (таблиця 1).

Таблиця 1

Аналіз відповідності показника достатності робочого капіталу критеріям визначення КПЕ

Характеристики КПЕ	Аналіз відповідності	Обґрунтування
1. Залучення кожного підрозділу, кожного окремого робітника у заходи спрямовані на підвищення ефективності.	Так	В роботі з контролю показника задіяні планово-економічний відділ, бухгалтерія, відділ продажу та інші підрозділи
2. Носять нефінансовий характер.	Так	Вимірюється у відсотках
3. Потребують вкрай оперативного відслідковування.	Так	Кожен з компонентів має бути під оперативним контролем (контроль рівня запасів, повноти та своєчасності розрахунків з дебіторами та кредиторами тощо)
4. Потребують втручання генерального директора та топ-менеджменту.	Так	Голова та члени правління мають оперативно реагувати на зміну капіталу, приймаючи відповідні рішення
5. Передбачають відповідальність конкретної особи або команди.	Так	Контроль за достатністю робочого капіталу має бути у відповідальності фінансового директора
6. Здійснюють значний вплив на вирішальні для компанії фактори успіху.	Так	Від обсягу оборотного капіталу залежить можливість підприємства якісно та своєчасно виконувати свої зобов'язання перед споживачами, що, відповідно, є запорукою успіху підприємства.
7. Здійснюють позитивний вплив на інші показники діяльності.	Так	Контроль за достатністю робочого капіталу взаємопов'язаний з заходами спрямованими на підвищення ліквідності, рівнем фінансової незалежності підприємства тощо

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Показники робочого капіталу та достатності робочого капіталу операторів ГРМ мають бути під постійним контролем менеджменту, оскільки їх значення прямо впливає на досягнення стратегічних цілей підприємства. Достатність робочого капіталу – відносний показник, що може бути обраний як КПЕ для операторів ГРМ (таблиця 2).

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE IMPLEMENTATION AND
ADAPTATION OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS IN PRACTICE

Таблиця 2

Розрахунок показника достатності робочого капіталу для операторів ГРМ

Дата	Оператор ГРМ		
	Вінницягаз	Волиньгаз	Житомиргаз
Робочий капітал операторів газорозподільних мереж, тис. грн			
На 31.03.2018	(384 140)	(384 140)	(147 491)
На 30.06.2018	(443 612)	(443 612)	(195 157)
На 30.09.2018	(520 226)	(520 226)	(237 500)
На 31.12.2018	(498 109)	(498 109)	(266 643)
На 31.03.2019	(580 793)	(462 608)	(392 486)
На 30.06.2019	(682 168)	(454 877)	(489 823)
На 30.09.2019	(797 972)	(487 565)	(566 373)
На 31.12.2019	(850 402)	(533 712)	(679 628)
Чистий дохід від реалізації, тис. грн			
За I квартал 2018	266 872	159 317	196 792
За I півріччя 2018	318 901	192 443	236 284
За 9 місяців 2018	376 415	222 755	270 980
За 2018 рік	585 663	352 712	410 980
За I квартал 2019	206 370	126 422	144 539
За I півріччя 2019	267 567	168 323	188 235
За 9 місяців 2019	346 231	203 876	226 510
За 2019 рік	531 868	314 132	344 749
Достатність робочого капіталу, %			
На 31.03.2018	(69,47)	(41,47)	(133,43)
На 30.06.2018	(71,89)	(43,38)	(121,07)
На 30.09.2018	(72,36)	(42,82)	(114,10)
На 31.12.2018	(117,58)	(70,81)	(154,13)
На 31.03.2019	(35,53)	(27,33)	(36,83)
На 30.06.2019	(39,22)	(37,00)	(38,43)
На 30.09.2019	(43,39)	(41,82)	(39,99)
На 31.12.2019	(62,54)	(58,86)	(50,73)

Джерело: розрахунок автора на основі фінансової звітності підприємств

Для підприємств, показники яких були проаналізовані, характерним є від'ємне значення показника робочого капіталу та, відповідно, показнику достатності робочого капіталу. Від'ємне значення показників протягом 2018 – 2019 рр. не є позитивним результатом, оскільки це свідчить про те, що обсяг боргів підприємств більше аніж обсяг активів для розрахунків за ними та відсутність потенційної платоспроможності. Така ситуація може бути покликана низкою факторів. Враховуючи специфіку діяльності операторів ГРМ на рівень активів значною мірою впливають: низький рівень маржі, що проявляється в наданні послуг за тарифами, які не покривають витрати повною мірою; кредитування дебіторів, що полягає у відсутності повноти та своєчасності сплати рахунків за надані послуги споживачами природного газу.

Кожен з компонентів робочого капіталу має бути проаналізований з точки зору рівня впливу на ефективність діяльності. Від правильності визначення

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE IMPLEMENTATION AND ADAPTATION OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS IN PRACTICE

факторів впливу та інтерпретації їх значень залежить прийняття рішень та розробка заходів у напрямку підвищення результатів.

Управлінський персонал операторів ГРМ, задля досягнення ефективної діяльності, має відслідковувати рівень достатності робочого капіталу. Даний показник може бути визначений як КПЕ для даних підприємств оскільки відповідає критеріям, рекомендованим для віднесення певних показників до рівня ключових. Враховуючи компонентний характер робочого капіталу необхідним є аналіз кожного з елементів даного показника та розробка системи заходів на основі рівня їх впливу на ефективність провадження діяльності.

Список літератури:

1. Іонін Є.Є. Діагностика відповідності платоспроможності базовим концепціям бухгалтерського обліку / Є. Є. Іонін // Фінанси, облік, банки. Наук. журнал. Вінниця, ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. №1(24). с. 129-137
2. Парменгер Д. Ключевые показатели эффективности. Разработка, внедрение и применение решающих показателей / Парменгер Д.; пер. с англ. А. Платова. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. – 288 с.